

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 17/2012 rd**

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattningsförfarande och av arbetarskyddslagen

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 september 2012 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattningsförfarande och av arbetarskyddslagen (RP 92/2012 rd) till finansutskottet för beredning och bestämde samtidigt att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jukka Vanhanen, finansministeriet

- konsultativ tjänsteman Antti Janas, social- och hälsovårdsministeriet
- överinspektör Sari Wulff, Skatteförvaltningen
- överinspektör Keijo Päivärinta, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- andra ordförande Kyösti Suokas, Byggnadsförbundet rf
- arbetsmarknadschef Tapio Kari, Byggnadsindustrin RT rf.

Dessutom har ett skriftligt utlåtande lämnats av
— arbets- och näringsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Skattekontrollen i byggbranschen effektiviseras

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att propositionen är ett mycket viktigt steg i effektiviseringen av kampen mot den svarta ekonomin och tillstyrker lagförslaget.

De uppgifter som den som beställer byggtjänster och den som genomför dem lämnar in hjälper skatteförvaltningen att bilda en helhets-

uppfattning av företaget och dess anställda. Uppgiftsskyldigheten ger exakt och korrekt information om utländska företag och anställda och deras verksamhet i Finland. Med hjälp av uppgifterna kan man utvärdera och fastställa t.ex. fast driftställe, allmän och begränsad skattskyldighet samt behovet att registrera företaget i registret över mervärdesskatteskyldiga och förskottsuppbörsregistret.

Avsikten är att jämförelseuppgifterna utnyttjas för en skattekontroll som sker så nära realtid som möjligt och på detta sätt minska skatteför-

lusterna på grund av den svarta ekonomin, förhindra användningen av svart arbetskraft och verksamheten i företag inom den svarta ekonomin. Samtidigt främjas en sundare konkurrens inom byggbranschen och förbättras verksamhetsförutsättningar för ärliga företag.

För statsekonomin är byggbranschens årliga skatteförluster påfallande stora. I samband med skatteövervakningsprojektet inom byggbranschen (Raksa), som inleddes 2008, har det fram till slutet av augusti 2012 gjorts ca 3200 skatterevisioner och ungefär sju procent av företagen inom branschen har granskats. Svarta löner, dvs. löner på vilka förskottsinnehållningar inte hade tagits ut, avslöjades till ett sammanlagt värde av 200 miljoner euro i ca 40 % av de granskade företagen. Dessutom uppdagades förtäckta dividender och obetalda mervärdesskatter. Debiteringsförslagen som gjorts på basis av skatterevisionerna är sammanlagt ungefär 200 miljoner euro.

Skatteförvaltningen har föreslagit att investeringskostnaderna för reformen ska uppgå till 4,2 miljoner euro, fortlöpande årliga kostnader för underhåll 1,0 miljoner euro och personalbehov 109 årsverken. Enligt skatteförvaltningens utlåtande saknas det dock i ramen för bekämpning av den svarta ekonomin 0,5 miljoner euro av de ovannämnda 4,2 miljoner euro och när det gäller personal möjliggör ramen endast 84 årsverken för 2014 och 2015. Med tanke på reformens betydelse för bekämpning av den svarta ekonomin och nyttan av en effektivare skattekontroll anser arbetslivs- och jämställdhetsutskottet att det är viktigt att anslagen och personalresurser för reformen tryggas.

Arbetskyddsmyndigheternas rätt att få uppgifter

Med tanke på effektiveringen av arbetskyddsmyndigheternas inspektionsverksamhet är det viktigt att arbetskyddsmyndigheterna kan utnyttja skatteförvaltningens registeruppgifter via en dataförbindelse utan särskilda, specificerade begäran om uppgifter.

Enligt regeringsprogrammet och programmet för bekämpning av den svarta ekonomin är målsättningen att hinder för informationsutbyte mellan myndigheter ska avlägsnas och att myndighetsregister ska öppnas för de myndigheter som bekämpar den svarta ekonomin. Enligt uppgift till utskottet har skatteförvaltningen inlett ett projekt vars syfte är att skapa ett gränssnitt som möjliggör ett lätt elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheterna. Förutsättningen för genomförandet av projektet är att lagstiftningen om olika myndigheter ändras så att uppgifter kan utnyttjas i stor omfattning och att användningen av gränssnittet är ändamålsenligt. Avsikten är att de första myndigheterna kan använda det elektroniska gränssnittet från början av 2014.

Utskottet anser att projektet är mycket viktigt. Utskottet påskyndar införandet av gränssnittet och de ändringar i lagstiftningen som behövs för att kunna utnyttja det.

Utskottet konstaterade i sitt utlåtande (AjUU 16/2010 rd) om regeringens proposition om inrättande av Enheten för utredning av grå ekonomi att arbetskyddsmyndigheterna ska få tillgång till fullgöranderapporter som utarbetats av Enheten för utredning av grå ekonomi. Utskottet upprepar sina ståndpunkter i utlåtandet och anser att det är viktigt att lagstiftningen utvecklas så att arbetskyddsmyndigheterna kan utnyttja sakkunskapen hos Enheten för utredning av grå ekonomi och dess utredningar för att inrikta sin inspektionsverksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

En ordningsavgift för arbetstagare

Vid utfrågningen av sakkunniga nämndes ett förslag om att påföra en ordningsavgift för arbetstagare som bär på ett synligt personkort, som avses i 52 a § i arbetskyddslagen, som innehåller felaktig information eller som hör till en annan arbetstagare eller om arbetstagaren försummar att ha ett sådant personkort synligt.

Att påföra arbetstagare en ordningsavgift för försummelse av en skyldighet som gäller arbetsgivare skulle innebära en betydlig ändring av ansvarsförhållanden mellan arbetstagare och ar-

betsgivare och skulle förutsätta en övergripande omvärdering av förhållandet mellan arbetstagarer och arbetsgivare.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet förutsätter att ett nytt utlåtande begärs av utskottet, om det övervägs att bestämmelser om ordningsavgift för arbetstagarer ska fogas till lagen.

Ställningstagande

Utskottet föreslår

att lagförslagen godkänns och

att finansutskottet i övrigt bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 6 november 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tarja Filatov /sd
vordf. Anne-Mari Virolainen /saml
medl. Sanni Grahn-Laasonen /saml
Anna Kontula /vänst
Jari Lindström /saf
Lea Mäkipää /saf

Annika Saarikko /cent
Mikko Savola /cent
Eero Suutari /saml
Katja Taimela /sd
Jani Toivola /gröna
ers. Anu Vehviläinen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.